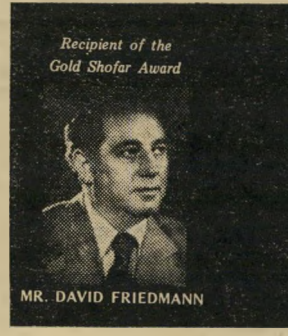

מאת יגאל לביב

בנק לאומי ניו יורק

מגייס כספים לאירגון פוליטי

חברת "בנק-לאומי טראסט קומפני" בניו-יורק, השייכת לקבוצת בנק-לאומי בישראל, שלחה בימים אלה לכל לקוחות החברה מיכתבים על חשבונה, ובהם בקשה להשתתף בערב איסוף תרומות לאירגון דתי המקורב לצעירי המפד"ל, בשם "ישראל הצעירה". המיכתב נושא את שמו של מרדכי הכהן, סגן נשיא החברה, והוא מוכתר, "אישו". המיכתב מספר כי בימים אלה יקבל דויד פרידמן, סגן נשיא החברה, פרס של "שופר זהב" בכנס השנתי של "ישראל הצעירה" במלון "שרתון" בניו-יורק.

כותרת ההזמנה ששלחה ב"ל ידידים של זבולון המר

האירגון מפעיל כמאה וחמישים בתי-כנסת ומרכזי-נוער באמריקה, קנדה וישראל. המיכתב מבקש ממקבלו להשתתף בטכס החגיגי, ולהשיב במיכתב על חשבון בנק-לאומי. למיכתב מצורף מיסמך המכיל תיאור האירגון ומעשיו, כולל מילחמה במייסונו, והמבקש תרומות של 40 אלף דולר להרחבת פעולות האירגון בישראל. בישראל מוצא האירגון ביטאון בעברית, שעורכו הוא ממקורבי קבוצת זבולון המר ויהודה בן-מאיר במפד"ל. השר המר והשר אהרון אבן-חצירה הופיעו כמה פעמים בכנסי האירגון בישראל. דויד פרידמן עצמו, לשעבר סמנכ"ל הבנק לפיתוח התעשייה, הוא מחסידי סאטמר.

שוק מקביל להלוואות בפת"מ

בעוד הבנקים מלווים כספים בדולרים וגובים רבית אפקטיבית של 32% והצמדה מלאה, התפתח בארץ שוק מקביל של גופים עסקיים ופרטיים, המלווים הלוואות דולריות ברבית של 24% בלבד. הרבית הנמוכה אפשרית, שכן על בנקים מוטלת החובה להפקיד 12% מסכום ההלוואות במטבע זה, וחובה זו אינה קיימת לגבי גופים אחרים. שוק מקביל זה פועל באמצעות העברות מטבע זר מחשבון פת"מ אחד לחשבון פת"מ שני. בהתאם לדברי הפרופסור אסף רזין ב"קול ישראל", שווים חשבונות הפת"מ כיום כ-100 מיליארד לירות, היינו: כשניים וחצי מיליארד דולר. נראה כי האוצר מעודד שוק מקביל זה, שכן אישר בימים אלה להברות שונות הנפקת אגרות-חוב דולריות ב-50 מיליון דולר. יש להניח כי ההכנסות תגברנה את שוק ההלוואות הפרטי.

האם כדאי לייצר ולייצא?

בעל מיפעל ענק, שמחזורו יותר מ-100 מיליארד לירות לשנה, הסביר לי למה לא כדאי לייצר כלל. המיפעל מייבא חומרי-גלם לשם ייצור ויצוא. התהליך, מהתשלום עבור חומרי-הגלם ועד קבלת התמורה ממכירת ה-סחורה, אורך בממוצע ארבעה חודשים. הוצאות המימון כיום הן 10% לחודש. יוצא כי עליו להרוויח 40% על המחזור, רק כדי לשלם את הוצאות המימון. אם הוא מייבא חומרי-גלם, ה-רבית היא 32% צמוד לדולר לשנה. ואם אין המיפעל מרוויח לפחות 40% על המחזור, הוא אוכל את הונו לתשלום הוצאות המימון. מסיבה זאת מרבית ה-מיפעלים המייבאים חומרי-גלם (מה שמבטא בהקטנות ההכנסות של האוצר ממכסי יבוא) והם ייצרו עד לסיום מלאי חומרי-הגלם ואז ייסגרו. הנפגעים העיקריים ממצב זה יהיו ה-בנקים. אלה שיעבדו את המיפעל תמורת האשראי הניתן לו. המיפעל מחסל את המלאי כדי לשלם לבנק את הוצאות האשראי. המלאי אוזל בל שהבנק ער לכך, ובעוד כמה חודשים יישאר הבנק עם מיפעל ללא מלאי, כאשר שווי כבי-טחון שווה פחות מחובו לבנק.

לדעת התעשיין, אין התמורה ליצוא, הנובעת מירידת שער הלירה, מפצה על ההתייקרויות בייצור. במיפעלו, כ-35% מהוצאות הייצור מוצאות על שכר. תו-ספות היוקר שעליו לשלם, כדי לפצות על עליית המדד, גדולות מירידת שער הלירה לעומת הדולר, וכך הוא מפסיד כל העת. לעומתו, טען יצרן ויצואן אחר, כי בני-הול מתוחכמים ניתן גם היום לייצא ולהר-ווח. חשבונו פשוט: אם האוצר ישמור כל העת על הפרש של 15 עד 20 אחוזים בין ירידת הלירה לעומת הדולר לבין עליית המדד, יישאר היצוא כדאי. בשנת 1979, למשל, עלה המדד ב-104% והלירה ירדה לעומת הדולר ב-86%. ההפרש הוא 18%. האינפלציה בעולם היתה בממוצע 12%, כך שנשאר פער של 6%. פער זה מכוסה על-ידי מימון היצוא, הניתן ב-ריבית של 9% לעומת ריבית של 18% בעולם, וכן על-ידי המימון הזול בלירות ליצוא. מסקנתו: כאשר הפער בין ירידת הלירה לעומת הדולר לבין עליית המדד הוא פחות מ-20%, כדאי לייצא. בפער גדול יותר, אסור לייצא.

תרגילי ריבית והוצאות

אישי-עסקים מכובד נוהג דרך קבע לש-לם למס-ערך-מוסף בהמחאות שאינן נפ-רעות. הוא משלם סכומים גדולים, מיל-יוני לירות בשנה. כאשר חוזרת המחאה שניתנה למס-ערך מוסף מחייבים את ה-מושך ברבית של 6% לחודש. הבנק מחייב כיום על אשראי ברבית של לפחות 10% לחודש. אומר האיש: אפשר לחיות רק מההפרש. עצות נוספות: אם הבנק אישר לך אשראי בסכום מסוים, משוך את כולו גם אם אינך זקוק לו, וקנה ביתרה צמו-דים. הסיבה: הבנק מחייב אותך בעמ-לה של אחוז אחד על הסכום שאושר לך. בין אם השתמש בו ובין אם לאו. כמו כן, יתרת חובה כדאי להחזיר לשל-לך שחודשים ולא לחזור. הסיבה: על

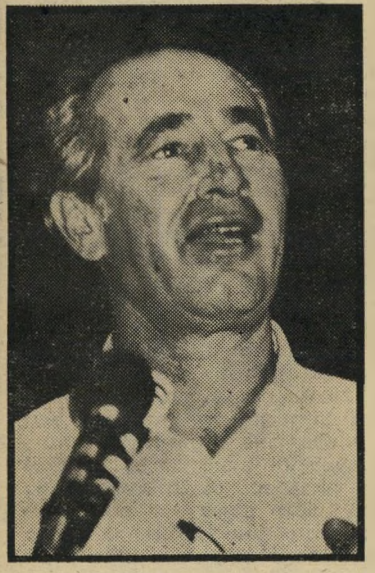
מה יעשה פרס

בשאלות כלכלה

כאשר יהיה

ראש-משלה

יושבראש מפלגת העבודה שימעון פרס השיב בראיון ל"מיגוון", הביטאון הלא-רשמי של מפלגת העבודה, על תוכ-ניותיו כשיגיע לשלטון. בנושא כלכלה קבע כמה עמדות מחייבות ומעניינות: פרס מאמץ את השקפותיו של הפרופסור ג'ון קנת גל-ריית, שעיקרן הכפפת הכלכלה לשיקולים חברתיים. הבעיה העיקרית היא ש-20% מתושבי הארץ צורכים 47% מכל התפוקה, בעוד 80% הנתורים צורכים 53%. יש בארץ 300 אלף גימלאים שמחציתם חיים רק מתשלומי הביטוח-הלאומי. ערך קיצבתם ירד בתקופת הליכוד ב-25%. מצד שני

יו"ר פרס מהפך כלכלי

קיימות 70 אלף מישפחות בעלות 300 אלף ילדים. ערך קיצבת המישיפחות ה-אלה ירד בתקופת הליכוד ב-36%.

הדרך לעצמאות כלכלית היא הג-ברת הייצור והיצוא על-ידי פרמיות ל-יצוא ופיקוח על היבוא ועל המילואות במטבע זר. כן היה גובה מחדש מס-נסיעות, מחזיר סובסידיות למזון ולדיו-עלידי הקצאות קרקע חנם לדירות, מפסיק את ההתחליות ומגביר גביית המיסוי, כולל הוספת מסים.

הייצור היה גובר על-ידי ביטול היצוא לגימלאות חובה והגדלת שיעור העסקת הנשים, באמצעות פתיחת מעונות יום ארוך לילדים והנהגת שכר שווה.

משיכת היתרה והחזרתה אתה מחוייב בימי ערך במספר קבוע. הרבית על ימי הערך לחודש אחד גדולה יותר מאשר אם תחזיק את הכסף בלווה חודשים. עצה אחרונה: בקנותך מטבע זר, קנה אותו בהמחאות תיירים ולא במזומן. אתה מרוויח כחצי לירה לדולר, שהבנק גובה על מכירה של מטבע זר במזומן.

הסכם מוזר

בין "לופטהנזה"

לרשת סוכני

נסיעות מגרמניה

חברת התעופה הגרמנית, "לופטהנזה" חתמה על הסכם עם חברת פירס"ט, השייכת למשקיע היהודי מבלגיה פליכס פסדובסקי, שלפיו תרכוש את מח-צית המניות בחברה המפעילה משרדי סוכני-נסיעות בגרמניה. "לופטהנזה" הכ-ניסה יותר מ-1.5 מיליון מרק לחברה של פסדובסקי, שהתפרסם לאחרונה כ-אשר שילם לילצחק תוראל וג'קי רונן 10 אלפים דולר מיקדמה, תמורת הסדרת פגישות בינו לבין ראש-הממשלה, מנחם בגין, והנשיאים אנוור אל-סאדאט וג'ימי קארטר. נקבעו לו שתי פגישות עם בגין, אך הוא לא הגיע לישראל.

פסדובסקי הוא חברו ושותפו-לעסקים של אישי-העסקים הישראלי חיים חל-מן, הגר בגרמניה. חכמון הוא בעל חל-של ולטר הסלבאך, יו"ר מועצת-המ-נהלים של חברת "לופטהנזה".

קצין העיתונות של חברת "לופטהנזה" מסר בתשובה לשאלות, כי החברה קנתה במקביל עוד חלק בחברה אחרת של סוכני-נסיעות, וכי בחרה בחברה של פס-דובסקי משיקולי כדאיות כלכלית בלבד.

אחר-יפה מילחמת

ההימורים בלונדון

המיטרה הבריטית עדיין אינה יודעת מה לעשות בתיקים הנוגעים לפעילות-ההימורים של מועדוני "פלייבוי", שהוג-שו לה על-ידי רשת "לאדברוק" השייכת לסיריל סטיין, מראשי "המגבית ה-יהודית", שהוא תומך נלהב של גושה אמונים. "פלייבוי" גרם במידה רבה לביטול רשימות-ההימורים של מועדוני "לאדברוק", שהיו הידועים בעיר, כאשר הוכח כי "לאדברוק" העסיקה נערות-פיתוי, כדי למשוך אליה לקוחות ממור-עונים מתחרים.

בניתיים החלה מילחמה על מועדון אחר, "פליזורומח", ביגול מות מנחלו, אדני תומאס. חברת "גראנד מטרופו-ליטן" ("מככה") מחזיקה כבר רבע מה-מניות, ותנסה עתה להשתלט על המקום. חברה זו טרם פתרה את הבעיות שיש לה בשני מועדונים אחרים, "ויקטוריה ספורטינג קלאב" ו"קורלאס", הראשון (עתה של "פלייבוי") היה בבעלותה כשהמיטרה פשטה עליו ואספה הו-כחות לצורך מישפט, המתנהל עתה ב-לונדון נגד הבעלים הקודמים של ה-מקום. מככה גם החזיקה שליש ממניות "קוראל", שהפעילה מועדון ידוע בשם "פאלם ביץ'", שאף עליו פשטה ה-מיטרה, ונגד 25 ממנהלי החברה, הוג-שו כתבי-אישום.

בשר עם ריח מיץ

300 נון בשר קפוא, בקרטונים ש-נשפך עליו מיץ-תפוזים בדרכו מדרום-אפריקה לישראל, נמכר על-ידי מיישר-התעשייה לחברת "ברבקר", המוכרת אר-תו לציבור. הממשלה קיבלה מחברת-הביטוח פיצוי על הנוק שנגרם לה מירידת ערך הבשר, הספוג כולו מיץ תפוזים. הבשר נמכר, ל"ברבקר", השייכת